
Arkivsak-dok. 26/00017-77
Saksbehandler Rune Horvli

Saksgang	Møtedato	
Rauma Formannskap	03.06.2026	PS-49/26

Saksframlegg

Svar på høring av revidert kapittel 2 i forvaltningsplan for rovvilt i region 6 Midt-Norge.

Kommunedirektørens innstilling:

Rauma kommune går imot kulepunkt 2 og 3 i nye retningslinjer for forvaltning av jerv, kapittel 2.1, i ny forvaltningsplan for rovvilt i region 6 Midt-Norge. Rauma kommune mener kulepunktene vil forverre situasjonen for en allerede hardt presset beitenæring i kommunen. Kommunen viser til saksutredningen for begrunnelse.

Bakgrunn

Stortinget har vedtatt nasjonale- og regionale bestandsmål for gaupe, ulv, bjørn og jerv. Artene forvaltes etter *Forskrift om forvaltning av rovvilt*. Norge er delt inn i 8 rovviltregioner der region 6 dekker Trøndelag og Møre og Romsdal. Hver region har en politisk oppnevnt nemd som utarbeider flerårig forvaltningsplan som i lag med forskrift legges til grunn for nemdenes forvaltningsvedtak. Planen for region 6 har i flere år vært under revisjon og nå er det endring av tekst i kapittel 2 i utkast til ny plan som er ute på høring. Utkast til ny forvaltningsplan er ikke vedlagt høringsbrevet, kun tekst til nytt kap 2.1

Problemstillinger

Årsak til nytt kapittel 2.1 er manglende bestandsmåloppnåelse innenfor forvaltningsområdene for bjørn i Trøndelag og jerv i Møre og Romsdal. Ved opprettelsen av rovviltregioner bestemte nemda for region 6 at bestandsmålet for jerv skulle være 7 ynglinger i Trøndelag og 3 i Møre og Romsdal. Siden den gang er Rindal kommune gått over til Trøndelag og forvaltningsområde jerv i Trollheimen og Øvre Sunndal er blitt omgjort til beiteprioritert område. Bestandsmålet for Møre og Romsdal er fortsatt 3 ynglinger. Fra kap 2 i utkast til ny forvaltningsplan: «Forvaltningsområdene skal være av en slik størrelse og avgrensning at det er realistisk at regionens bestandsmål kan oppnås innenfor forvaltningsområdene». I Trøndelag er forvaltningsområde jerv så stort at hver yngling har 2500 km² «til rådighet», i Region 3 (Oppland) 2300 km² og Møre og Romsdal 1050 km². Forvaltningsområde i Møre og Romsdal er lite i forhold til bestandsmålet og forvaltningsområdet dekker sør-østre halvdel av Rauma kommunen.

Fra pkt 3.1 i utkast til ny forvaltningsplan: «**Bestandsmålene skal fortrinnsvis oppnås innenfor forvaltningsområdet for arten. Alle ynglinger - uavhengig om de befinner seg innenfor eller utenfor**

forvaltningsområdene - telles med når det kommer til å oppnå bestandsmålene». Både Stortingets rovviltforlik, rovviltforskrift og forvaltningsplan bruker begrepet ynglinger. Noen i rovviltforvaltningen har tatt i bruk begrepet «netto antall ynglinger», det vil si antall yngler fratrukket de som er fjernet ved hiuttak. Miljødirektorat, Klima og Miljødepartementet og sittende statssekretær og statsråd bruker «netto antall ynglinger» ved vurdering av bestandsmåloppnåelse og kun ynglinger innenfor forvaltningsområde jerv skal telles med. Dermed blir det vanskeligere å nå bestandsmålet. Øverste rovviltforvaltning overstyrer rovviltnemda for region 6 og krever nytt pkt 2.1 i ny forvaltningsplan.

Rovviltnemda for region 6 har redusert forvaltningsområdet i Møre og Romsdal så mye at det er vanskelig å få dokumentert 3 årlige ynglinger innenfor forvaltningsområdet. Utfordrende terreng, snø- og værforhold gjør SNO sitt registreringsarbeid vanskeligere enn i mange andre rovviltregioner. Selv med 1 – 2 dokumenterte ynglinger innenfor forvaltningsområdet har området over flere år hatt det høyeste antall dokumenterte tap av sau/lam i landet. Så høye tap at den todelte målsettingen i rovviltforliket ikke er oppnådd. Fra kommentarene til formålsparagrafen i rovviltforskriften: *«Stortinget har dessuten ved behandlingen av rovviltmeldingen lagt vekt på at det skal være mulig med levedyktige næringsvirksomheter i landbruket, herunder næringsdrift basert på utmarksbeiting både for bufe og tamrein. Dessuten skal det tas hensyn til bosetting og livskvalitet i områder med rovvilt. **Hensynet til disse interessene medfører at forvaltningen ikke kan legges opp på en slik måte at det overordnede hensynet til rovvilt alene kan tillegges vekt.»***

Det nasjonale bestandsmålet for jerv har vært overoppfyllt de siste 20 år og stort sett også i alle regioner. Jerv i Møre og Romsdal bruker nabofylkenes arealer i Breheimen, Reinheimen og Dovre-Sundalsfjella nasjonalpark og motsatt. Men rovviltforvaltningen er ikke samordnet på tvers av fylkesgrenser. Bestandsmålet for region 3 (Oppland) har vært overoppfyllt i mange år.

Vurdering

Beitenæringen i indre deler av Rauma har alt for stor belastning med tap av sau/lam til jerv. Slik har situasjonen vært siden siste halvdel av 90-tallet og belastningen er medvirkende årsak til at antall sauebruk og besetningsstørrelser har gått ned. Endringsforslaget som nå er ute på høring vil forverre situasjonen. Kulepunkt nr 1 og 4 i retningslinjene er uproblematisk, de er en presisering av kjent praksis.

Kulepunkt 2: *«Innenfor forvaltningsområde for jerv skal terskelen for skadefelling være høyere enn utenfor forvaltningsområde i tråd med den todelte målsetting og soneforvaltning.»*

Fra kommentarene til § 9 i rovviltforskriften: *«Skadefelling er et virkemiddel for å avhjelpe akutte skadesituasjoner som kan oppstå, mens regulering av bestandsstørrelsen skal skje gjennom lisensfelling eller kvotejakt, jf. forskriften § 10 og § 11. Fellingstillatelse kan bare gis innenfor den kvote og den områdeavgrensning som en rovviltnemnd, jf. forskriften § 8»* har satt.

Kommuner og beitelag har tidligere fått avslag på skadefellingssøknader etter at sau er sanket heim, årsak: skadefelling skal ikke brukes som bestandsregulerende tiltak. Formålet i kulepunkt 2 er å regulere opp jervebestanden i forvaltningsområdet. Rovviltnemda vil bruke skadefelling som bestandsregulerende tiltak. Dette er i strid med § 9 i rovviltforskriften. Statsforvalter skal ved vurdering omkring skadefellingssøknader legge vekt på føringer i regional forvaltningsplan. Kulepunkt 2 presser Statsforvalter til å gjøre vedtak i strid med rovviltforskriften.

Kulepunkt 3: *«Det skal som hovedregel ikke fastsettes kvote for lisensfelling innenfor forvaltningsområde for jerv hvis det årlige regionale og/eller de fylkesvise bestandsmålene (fastsatt i forvaltningsplanen) ikke er oppnådd. Rovviltnemda kan i særlige tilfeller gjøre unntak. Slike unntak skal særskilt begrunnes. Maks to ynglinger pr. reinbeitedistrikt kan være en slik særskilt begrunnelse».*

Rovviltnemda for region 6 har ved flere anledninger gitt lisensløyve innenfor forvaltningsområdet, selv i situasjon der det ikke var 3 eller flere ynglinger innenfor forvaltningsområdet. Begrunnelse for dette har vært svært høye tap og at den todelte målsettingen i Rovviltforliket også gjelder forvaltningsområder. Klima- og Miljødepartementet har som regel fjernet lisensløyvene. Kulepunkt 3 styrker departementets forvaltningspraksis og gir beitenæringen små sjanser til nedjustering av jervebestanden selv der tapene er svært høye. Nå blir kun det overordnede hensynet til rovvilt alene tillagt vekt. Hva ligger i «særlige tilfeller» og hvor store skal tapene bli før situasjonen blir vurdert som et særlig tilfelle? Bruk av «og/eller» og flertallsformen «de fylkesvise bestandsmålene» gir grunnlag for uklarheter. Hva skal legges til grunn for lisenskvoter?

Kulepunkt 2 og 3 vil ikke være tapsreducerende for beitenæringen i Rauma, heller taps- og konfliktdrivende. Nedleggelse av sauebruk og redusert antall beitedyr gir sviktende grunnlag for bosetting i bygdene og redusert beiting og drift av jordbrukets kulturlandskap. Kulepunkt 2 er i strid med rovviltforskriften. Problematikken til grunn for begge kulepunktene er landets minste forvaltningsområde sett i forhold til bestandsmålet, Klima og Miljødirektoratet sin bruk av «netto antall ynglinger» og manglende respekt for Rovviltnemda region 6 sin forvaltningsplan.

Vedlegg

26_00017-58 Høring av revidert kapittel 2 i forvaltningsplan for rovvilt i region 6 Midt-Norge
519214_1_1

Saksprotokoll

Arkivsak-dok. 26/00017
Saksbehandler Rune Horvli

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Rauma Formannskap	03.06.2026	PS-49/26

Svar på høring av revidert kapittel 2 i forvaltningsplan for rovvilt i region 6 Midt-Norge

Rauma Formannskap har behandlet saken i møte 03.06.2026 sak PS-49/26

Møtebehandling

Votering

Enstemmig for innstilling.

Rauma Formanskaps vedtak

Rauma kommune går imot kulepunkt 2 og 3 i nye retningslinjer for forvaltning av jerv, kapittel 2.1, i ny forvaltningsplan for rovvilt i region 6 Midt-Norge. Rauma kommune mener kulepunktene vil forverre situasjonen for en allerede hardt presset beitenæring i kommunen. Kommunen viser til saksutredningen for begrunnelse.